

Jak wygląda procedura zobowiązania osoby pijącej do leczenia odwykowego w ramach pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Dąbrowie Górniczej ?

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a zobowiązanie do leczenia uzależnień może być nałożone wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o nałożenie obowiązku leczenia są Wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Prokuratura.

Złożenie wniosku o leczenie bezpośrednio do Sądu – a nie za pośrednictwem Komisji lub Prokuratury – spowoduje, że Sąd odrzuci taki wniosek, jako pochodzący od osoby nieuprawnionej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Górniczej przyjmuje wnioski o zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie Dąbrowy Górniczej.

GKRPA obsługuje osoby, które chcą zgłosić problem alkoholowy i uzyskać pomoc, jak również osoby uzależnione w środy w godz. 15.30 – 17.30.

Wzór wniosku można otrzymać podczas dyżuru GKRPA (ważne jest, aby we wniosku znajdowały się pełne dane osoby, której wniosek dotyczy, tj. imię i nazwisko, adres pobytu wraz z numerem PESEL oraz dane osoby składającej wniosek, tj. imię i nazwisko, ewentualny stopień spokrewnienia oraz adres zamieszkania).

Wnioski przyjmowane są osobiście bądź listownie na adres:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Górniczej
41-300 Dąbrowa Górnicza
ul. Graniczna 23

Telefonicznie udzielane są jedynie informacje ogólne, np. o zasadach pracy Komisji lub o adresach i telefonach poradni bądź innych instytucjach pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Tel. 32 262 41 64 (czynny w środę od 15.30 – 17.30)

Co do zasady wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego może złożyć każdy. Najlepiej jest (i tak bywa najczęściej), gdy osoba zgłaszająca problem to członek najbliższej rodziny, który dobrze zna skalę problemu i wie, jak naprawdę wygląda sytuacja rodzinna. Oczywiście, gdy najbliższa rodzina nie chce zgłosić sprawy przyjmowane są zgłoszenia od dalszych członków rodziny, jak i osób niespokrewnionych. Ponadto, wniosek o leczenie mogą do Komisji złożyć inne instytucje, takie jak MOPS, Policja itp. Oczywiście, również sama osoba uzależniona z własnej inicjatywy może przyjść do GKRPA po pomoc i poradę w sprawie podjęcia leczenia.

Należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku ze swoją chorobą alkoholową:

- powodują rozkład życia rodzinnego,
- powodują demoralizację nieletnich,
- systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny.

Na podstawie złożonego wniosku, Komisja niezwłocznie wzywa osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się w Zespole Interwencyjnym, na tzw. rozmowę motywującą do leczenia, wskazując 2 alternatywne terminy. Jeżeli osoba nie zgłosi się na pierwsze wezwanie, wysyłane jest drugie powiadomienie.

Możliwe są następujące wersje wydarzeń:

Wariant 1

Osoba zgłasza się na wezwanie i przyznaje, że ma problem alkoholowy oraz że chce podjąć leczenie.

To wariant najbardziej optymistyczny, bo powszechnie wiadomo, że dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu. W takim przypadku, przedstawiamy ofertę wszystkich dąbrowskich poradni. Zawsze należy pamiętać, że leczenie jest bezpłatne. Osoba, która dobrowolnie podejmie leczenie w wybranym przez siebie ośrodku, nie jest pozostawiana sama sobie, gdyż zobowiązana jest do zgłaszania się do GKRPA (zazwyczaj raz w miesiącu) z aktualnym potwierdzeniem wydanym przez poradnię, potwierdzającym uczęszczanie na terapię. Takie osoby zawsze są informowane, że w przypadku zaprzestania leczenia i zaniedbania dostarczania zaświadczeń o kontynuacji leczenia, sprawa zostanie skierowana do Sądu.

Wariant 2

Osoba wezwana oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego (przykładowe tłumaczenie: „bo zgłoszenie jest wynikiem nieporozumień rodzinnych” itp.) i nie zamierza podjąć leczenia.

W takiej sytuacji zawsze kierowana jest na badanie do biegłych sądowych, którzy są uprawnieni do orzekania o uzależnieniu. Badanie jest bezpłatne (koszty pokrywa Miasto), a jego wynik jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana, a osoba motywowana jest do skorzystania z poradnictwa dla osób pijących ryzykownie i szkodliwie świadczonego w ramach Punktu Konsultacyjnego mieszczącego się w Dąbrowie Górniczej przy ul. Adamieckiego 13.

Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona, to wtedy kolejny raz wzywa się ją przed GKRPA w celu zapoznania z opinią biegłych oraz ponownie motywuje do podjęcia leczenia. W przypadku, gdy osoba chce podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem Komisji).

Jeżeli mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoba odmawia leczenia, stosuje się wariant 3.

Wariant 3

Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu.

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie osoba odmawia przed Komisją podjęcia leczenia;
- gdy osoba nie zgłosi się na badanie przez biegłych, Komisja również kieruje sprawę do Sądu – Komisja bowiem nie ma możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania, natomiast uprawnienie takie przysługuje Sądowi;

- do Sądu sprawa kierowana jest wtedy, gdy osoba w ogóle nie zgłosi się na wezwania GKRPA, a wniosek złożony przez wnioskodawcę spełnia przesłanki do uwzględnienia wniosku przez Sąd;
- gdy osoba zgłosi się na wezwanie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie, sprawa również jest kierowana do Sądu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o zobowiązanie do leczenia uczestnika (bo tak zgodnie z przepisami prawa nazywa się osoba, co do której złożony został wniosek do Sądu). Jeżeli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba nie zgodziła się na badanie przez biegłych przed Komisją), to Sąd kieruje taką osobę na badanie. Trzeba pamiętać, że postępowanie sądowe może się przedłużać, np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania innych dowodów itp. Sąd ma uprawnienie do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozpraw). Należy podkreślić, że Sąd ma pełną swobodę w ocenie dowodów w sprawie, choć zazwyczaj najważniejszym dowodem, który ma wpływ na jej wynik, jest opinia biegłych. Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (ambulatoryjnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu).

Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne, koszty sądowe ponosi Miasto. Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

Należy pamiętać, że wszystkie opisane powyżej działania Komisji i Sądu w tym przedmiocie wynikają z obowiązujących w Polsce przepisów, a czas rozpatrywania sprawy wynika z konieczności przestrzegania zasad istniejącego prawa.